
	HASTANIN VE AİLESİNİN BİLGİLENDİRİLMESİ VE ONAYININ ALINMASI PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
HD.PR.02	01.01.2024	0	-	Sayfa:1/5

1. AMAÇ

Hasta ve hastanın yasal temsilcisinin bakım kararlarına etkin katılımının sağlanması, planlanan bakım ve tedavi ile ilgili yeterli, açık, anlaşılır bir şekilde ve dilde bilgilendirilmesi, karar verme ve tedaviye katılımlarının desteklenmesi, gerekli onaylarının hasta veya hastanın yasal temsilcisi tarafından verilmesi için hastane kurallarının ve yöntemlerin tarif edilmesidir. Bir insanın kendisiyle ilgili konularda, kendi değerlerine dayanarak kararlar vermesine ve bu kararlar doğrultusunda uygulamalarda bulunması, Etik İlkesine uyulması ve Hasta Haklarının uygulanması hedeftir.

2. KAPSAM

Bu prosedür, tüm çalışan hekim, hemşire ve diğer sağlık personelini kapsar.

3. KISALTMALAR

HBYS: Hastane Bilgi Yönetim Sistemi

4. TANIMLAR

Hasta Hakları: Hastaların sağlık kurumları ve sağlık çalışanlarıyla ilişkilerinde bir insan ve hasta olarak sahip olduğu haklar bütünüdür.

Yetkin Yetişkin: Karar verme kapasitesi olan 18 yaş üstü veya 18 yaş altı olup karar verme konusunda yetki sahibi olan kimse.

Karar Verme Kapasitesi: Hekim tarafından hastalık ve tedavi seçenekleri konusunda verilen bilgileri anlayabilme, bu konuda konuşabilme ve yorum yapabilme yetisi.

Yasal Yetkilendirilmiş Kişi: 15-18 yaş arası olup evli, hamile ya da mahkeme tarafından erginliği kabul edilmiş olan, ailesi ya da vasisinden bağımsız olarak kendisine uygulanacak cerrahi ya da tıbbi tedaviye onay verme konusunda kapasite ve yeterliliğe sahip olan kimse.

Vasi: Vesayeti altındaki 18 yaş ve üstü olup ergin ya da kanuni yeterliliği olmayan kişilerin tıbbi bakımı konusunda, onay verme yetkisine sahip mahkeme tarafından atanmış kimsedir.

Yasal Temsilci: Vasiyet altındakiler için vasi, reşit olmayanlar için anne - baba, bunların bulunmadığı durumlarda

1. derece kanuni mirasçılar, (1.sırada eş, 2.sırada anne baba, 3.sırada 18 yaşını geçmiş çocuklar,
- 4.sırada kardeş, 5.sırada atanmış vasi, 6.sırada atanmış yasal temsilci) yer alır.

Şahit: Hukuken sorumlu kişi adına şahitlik yapma vasıflarına sahip bir ikinci kişi

5. SORUMLULUKLAR

Onay ve yürürlük

Bu prosedür, Başhekim onayından sonra yürürlüğe girer.

	HASTANIN VE AİLESİNİN BİLGİLENDİRİLMESİ VE ONAYININ ALINMASI PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
HD.PR.02	01.01.2024	0	-	Sayfa:2/5

Prosedürün Kullanıcıları

Bu prosedürün yürütülmesinden tüm çalışanlar sorumludur.

6.PROSEDÜR

6.1 GENEL BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU:

Hastaların kabulünde; kurumun hastaya verilecek hizmetin ve verecek kişilerin tanımladığı "Genel Bilgilendirilmiş Onam Formu"na onam alınır. Genel bilgilendirme hastanın primer hekimi ya da kat hekimi tarafından yapılır.

Hasta/Hasta yakını asgari; hastanın genel durumu, tedavi süreci, bakım uygulamalarının seyri ve yapılması planlanan her türlü tıbbi müdahale konusunda primer hekimi tarafından bilgilendirilir.

Alınan tüm bilgilendirilmiş onamlarda kişiye, hastaya saygı ilkelerine bağlı kalınarak yapılacak olan işlem ile ilgili detaylı, anlaşılır ve izin kapsamını tanımlayan bilgilendirme yapılır.

Yapılan bilgilendirmedeki amaç hastanın ve / veya hasta yakınının bağımsız karar vermelerinin sağlanması, hasta haklarının korunması ve alınan kararın sorumluluğunun paylaşılmasıdır.

Hastanın bilgilendirme sonrasında makul sürede iyice düşünerek durumunu tam olarak kavradıktan sonra karar vermesi gerektiği hasta ve yakınına bildirilir.

Hastanın önerilen işlemi kabul etmemesi durumunda kurumun diğer olanaklarından faydalanabileceği hatırlatılır.

Hasta veya Yasal Temsilcisi onam vermiş olsalar bile herhangi bir aşamada onamlarını geri çekebilecekleri hatırlatılır.

Yetersiz olan hasta adına onay verecek olan kişinin yetki ve yeterliliği konusunda şüphe duyulması halinde başhekimliğe danışılır.

İşleme Özel Bilgilendirme ve Onay Alınması

Cerrahi ya da girişimsel işlemler, kan ve kan bileşeni kullanımı, orta ve derin sedasyon dahil olmak üzere anestezi altında gerçekleştirilen işlemler ile diğer yüksek riskli işlemler öncesinde hasta bilgilendirilerek, işleme özel rızası/onayı alınır.

Hasta ve yakınlarının işleme özel bilgilendirmeleri yapılır iken verilen bilgiler net olarak onların anlayabileceği basit cümlelerle ve uygun dilde anlatılır.

Hastanın veya yakınının anlaması için çizimler, şekiller ve maketler kullanılabilir.

Bilgilendirme ve Rıza Belgesinde Minimumda Bulunması Gerekenler;

- İşlemin kim tarafından yapılacağı, adı, soyadı, ünvanı, imzası ve tarih
- İşlemden beklenen faydalar,
- İşlemin uygulanmaması durumunda karşılaşılabilecek sonuçlar,
- Varsa işlemin alternatifleri,
- İşlemin riskleri-komplikasyonları
- İşlemin tahmini süresi

	HASTANIN VE AİLESİNİN BİLGİLENDİRİLMESİ VE ONAYININ ALINMASI PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
HD.PR.02	01.01.2024	0	-	Sayfa:3/5

- Kullanılacak ilaçların muhtemel istenmeyen etkileri ve dikkat edilecek hususlar
- Hastanın sağlığı için kritik olan yaşam tarzı önerileri (işlem öncesi ve sonrası dikkat etmesi gereken hususlar ile edilmemesi durumunda yaşanabilecek sorunlar)
- Gerektiğinde aynı konuda tıbbi yardıma nasıl ulaşabileceği
- Hasta ve yakının ulaşabileceği telefon numaraları
- Hastanın /vasi /velisinin adı, soyadı ve imzası ve tarih bilgisi

İşlemi uygulayacak olan hekim de işleme özel Bilgilendirilmiş Onam Formunu imzalayarak bilgilendirmeyi yaptığını onaylar.

Fiyat ve Yatış Bilgisinin Verilmesi

Hastanın kuruma kabulünde hastanın finansal zorunlulukları konusundaki açık bilgilendirme hasta yatış elemanları tarafından yapılarak HBYS'de hasta kartı açılır.

Bilgilendirme Yapmak ve Onam Almak İle Yetkilendirilmiş Kişiler;

İşleme özel bilgilendirme ve onam hastanın doktoru tarafından gerçekleştirilir. Her tür bilgilendirilmiş onamdoktor tarafından onaylanır.

Anestezi uygulanacak işlemlerde, anesteziye yönelik bilgilendirme anestezi uzmanı tarafından yapılır ve "Anestezi Bilgilendirilmiş Onam Formu" bilgilendirmeyi yapan anestezi uzmanı ve hasta tarafından imzalanır.

6.4.3. Bilgilendirilmiş Onam Formları; Hastanın adı-soyadı ve imzası, işlemi uygulayacak hekimin adı, soyadı, unvanı ve imzası ile rızanın alındığı tarih ve saat bilgilerini içerir. Bilgilendirilmiş onam formu birden fazla sayfadan oluşuyorsa; hasta /vasinin her sayfanın altına ayrıca imza alınmalıdır.

Yabancı olan hastaların, bilgilendirmeleri ana dilinde yapılmalı ve onam formları kendi dillerinde olmalıdır. Kurum tarafından hastanın konuştuğu dilde bilgilendirme yapmak için tercüman temin edilir.

Karar Verme ve Onamda Yeterli Olarak Tanımlananlar;

6.5.1 Sağlık bakımı sunanlar, çocuk ya da karar verme kapasitesi yetersiz olan hastalarda, karar verme yetkisine sahip yetkili, hasta yakınının yeterliliğini göz önünde bulundurur.

Hastanın kendi bakımı ve tedavisi hakkında karar verecek durumda olmaması halinde yerine karar vermeye yetkili bir kişi belirlenir ve hasta kayıtlarına not edilir. Karar verme yetkisini alabilecek kişiler aşağıda belirtilmiştir;

- Yetkin Yetişkinler
- Yasal Yetkilendirilmiş Kişiler
- Vasi olarak tayin edilmiş kişiler
- Yasal Temsilciler
- Silahlı kuvvetler personeli

	HASTANIN VE AİLESİNİN BİLGİLENDİRİLMESİ VE ONAYININ ALINMASI PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
HD.PR.02	01.01.2024	0	-	Sayfa:4/5

Karar Verme ve Onam Almada Yetersiz Olarak Tanımlananlar

- 18 Yaşından Küçük Kimseler
- Akli dengesi Yetersiz Olanlar
- Vasi veya vesayet altında olanlar
- Temyiz kudretini kaybetmiş olanlar

Alınması Zorunlu Onamlar

- Cerrahi ya da invaziv girişim öncesi
- Anestezi ve Sedasyon Öncesi
- Kan ve Kan Ürünleri Kullanımı Öncesi
- Yüksek riskli tedavi ve işlemler öncesi Bilgilendirilmiş Onam alınır.

Onam Alınmasına Engel Durumlar ve Onam Almadan İşlem Yapılabilecek Durumlar

Çocuk Hastalarda; Velisi tarafından onay verilir, 16 yaşını doldurmuş olan çocukların da ayrıca onayı sorulur ve imzası alınabilir.

Hasta çocuk ise veya yasal ehliyeti yoksa bir yasal temsilcinin onayının alınması gereklidir. Bununla beraber bu hastalar durumlarının izin verdiği ölçüde yine de karar alma sürecine dâhil edilmelidir. Eğer yasal ehliyeti olmayan hasta rasyonel kararlar verebiliyorsa, hastanın verdiği kararlara saygı gösterilmelidir. Bu durumda hastanın yasal temsilcisine bilgi verilmesini reddetme hakkı vardır. Yasal temsilcinin veya hasta tarafından yetkilendirilen kişinin onay vermeyi reddettiği durumda hekimin görüşü girişiminin hasta yararına olduğu şeklinde ise karar yasal mercilere bırakılmalıdır. Acil durumlarda hekim hastanın yararına davranacaktır

Boşanmış olan ebeveynlerde; velayet hangi ebeveynde ise yasal olarak onay verme yetkisi ondadır.

Zihinsel engeli olanlarda; Hastanın yasal vasisine bilgilendirme yapılır ve vasinin onayı alınır.

Hastanın engel durumuna yönelik bilgilendirme ve onay: Hastanın zihinsel engeli olmaması, beden selengeli bulunması durumunda, engeline yönelik bilgilendirme yapılır (İşitme konuşma engeli varsa, işaret dili ya da yazı ile bilgilendirme yapılması, görme engelli için Braille alfabesi ile yazılmış onay belgesi kullanılması vb).

6.7.5.Hastanın Yapılacak İşlemi Kabul Etmemesi

Hasta veya hastanın yasal temsilcisinin yapılacak işlemi kabul etmemesi halinde "Tedavi Tetkik Red Formu" doldurularak, hastanın kendi el yazısı ile tedavi istemediğine dair yazısını yazması ve imzalaması ile işlemin sorumluluğu alması sağlanır.

6.7.3. Onam Almadan İşlem Yapılabilecek Durumlar

Doğal Afet, Savaş Anı, Toplu Kazalarda; kişinin yaşamsal tehlike altında olduğu acil durumlarda,

	HASTANIN VE AİLESİNİN BİLGİLENDİRİLMESİ VE ONAYININ ALINMASI PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU	YAYIN TARİHİ	REVİZYON NO	REVİZYON TARİHİ	SAYFA /NO
HD.PR.02	01.01.2024	0	-	Sayfa:5/5

onam verebilecek yasal temsilcisi yoksa acil durumlarda bilgilendirilmiş onam alınmadan işlem gerçekleştirilir.

Kanuni temsilciden veya mahkemeden izin alınması zaman gerektirecek ve hastaya derhal müdahale edilmediği takdirde hayatı veya hayati organlarından birisi tehdit altına girecek ise **izin şartı aranmaz.**

6. İLGİLİ DOKÜMANLAR

Genel Bilgilendirilmiş Onam
Formu

İşleme Özel Bilgilendirilmiş
Onam Formları

Anestezi Bilgilendirilmiş Onam
Tedavi Tetkik Red Formu

HAZIRLAYAN	İNCELEYEN	ONAYLAYAN
KALİTE BİRİM SORUMLUSU	KURUM MÜDÜRÜ	BAŞHEKİM